

Спеціальний порядок проведення процедури закупівлі для всіх замовників, які здійснюють закупівлі енергосервісу

Прийнято Закон України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» від 09.04.2015 № 327- VIII (далі – Закон з енергомодернізації), що розширює перелік товарів, робіт і послуг, для яких особливості здійснення процедур закупівлі будуть визначатися окремими законами. Вищезазначений нормативно-правовий акт набрав чинності з 09.05.2015 року. Закон з енергомодернізації був опублікований в офіційному виданні «Голос України» від 08.05.2015 № 81. Закон з енергомодернізації вносить зміни до пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 24, ст. 883), у вигляді доповнення норми абзацом дванадцятим, а саме:

4. Особливості здійснення процедур закупівлі, визначених цим Законом, встановлюються окремими законами для: 2) таких товарів, робіт і послуг: енергосервіс

Пунктом 1 частини 1 статті 1 Закону з енергомодернізації визначено чітко визначення поняття енергосервіс — комплекс технічних та організаційних енергозберігаючих (енергоєфективних) та інших заходів, спрямованих на скорочення замовником енергосервісу споживання та/або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами) за відсутності таких заходів.

У статті 2 Закону з енергомодернізації зазначено, що державні закупівлі (далі — закупівлі) енергосервісу здійснюються за процедурами державних закупівель у порядку, встановленому Законом України «Про здійснення державних закупівель» для закупівлі послуг, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом з енергомодернізації.

Цей Закон з енергомодернізації застосовується до всіх замовників, які здійснюють закупівлі енергосервісу, незалежно від вартості предмета закупівлі.

Які ж особливості притаманні закупівлі енергосервісу?

Стаття 3 Закону з енергомодернізації передбачає особливості здійснення закупівель енергосервісу. У документації конкурсних торгів, у кваліфікаційній документації під час проведення переговорів у разі застосування переговорної процедури закупівлі додатково

до документації, встановленої частиною другою статті 22, частиною третьою статті 38, та інформації, передбаченої частиною першою статті 39 Закону України «Про здійснення державних закупівель», замовник зазначає:

базовий річний рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг у натуральних показниках та в грошовій формі за цінами (тарифами) на дату оголошення про проведення процедури закупівлі.

Пункт 1 частини 1 статті 1 Закону з енергомодернізації дає визначення поняття: «Базовий рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг — усереднене значення обсягів річного споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг (у натуральних показниках) об'єктом замовника, щодо якого здійснюється закупівля енергосервісу із зазначенням обсягів споживання кожного виду паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг середньорічних за три роки, що передують року, в якому здійснюється державна закупівля енергосервісу»;

повну інформацію про об'єкт, щодо якого здійснюється закупівля енергосервісу, та обладнання, що використовується на об'єкті для постачання і споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг (у тому числі технічні паспорти, специфікації, плани, креслення, рисунки, технічні та якісні характеристики, копії договорів з постачальниками паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг), необхідну учаснику процедури закупівлі для підготовки пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційної пропозиції, пропозиції за результатами застосування переговорної процедури закупівлі. Замовник забезпечує безперешкодний доступ учасника процедури закупівлі до такого об'єкта для перевірки та уточнення зазначеної в цьому пункті інформації;

вимоги про зазначення учасником процедури закупівлі у пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційній пропозиції або у пропозиції за результатами застосування переговорної процедури закупівлі:

пропонованого строку енергосервісного договору;

щорічних платежів учаснику процедури закупівлі, розрахованих з урахуванням пропонованого строку дії енергосервісного договору;

щорічне скорочення витрат замовника енергосервісу.

Замовник не зазначає в документації конкурсних торгів інформацію, передбачену пунктами 3, 4, 5, 6 і 8 частини другої статті 22, пунктами 4–7 частини третьої статті 38 та

абзацами шостим, сьомим і дев'ятим частини першої статті 39 Закону України «Про здійснення державних закупівель».

Оцінка пропозиції за результатами проведення процедури закупівлі за даним Законом з енергомодернізації теж має свої особливості. У статті 4 Закону з енергомодернізації встановлено, під час проведення процедури закупівлі енергосервісу основним критерієм оцінки пропозицій учасників процедури закупівлі для визначення найбільш економічно вигідної пропозиції є показник ефективності енергосервісного договору (чиста приведена вартість).

Показник ефективності енергосервісного договору (чиста приведена вартість) визначається як сумарне за двадцятирічний період з дати оголошення про проведення процедури закупівлі енергосервісу значення дисконтованих різниць між щорічними скороченнями витрат замовника та щорічними платежами учаснику процедури закупівлі. Дисконтування здійснюється на розмір облікової ставки Національного банку України, що діяла на дату оголошення про проведення процедури закупівлі енергосервісу.

Якщо для визначення найбільш економічно вигідної пропозиції конкурсних торгів, крім показника ефективності енергосервісного договору, застосовуються й інші критерії оцінки, то в документації конкурсних торгів визначається їхній вартісний еквівалент або питома вага цих критеріїв у загальній оцінці пропозицій конкурсних торгів. Питома вага критерію «показник ефективності енергосервісного договору (чиста приведена вартість)» не може бути нижчою за 75 відсотків.

Новели процедури складання енергосервісного договору

Згідно з частиною 1 статті 5 Закону з енергомодернізації примірний енергосервісний договір затверджується Кабінетом Міністрів України. Закон з енергомодернізації також закріплює перелік істотних умов енергосервісного договору, серед них:

предмет енергосервісного договору, у тому числі перелік заходів, строки та умови впровадження енергосервісу;

ціна енергосервісного договору;

базовий рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг у натуральних показниках та в грошовій формі за цінами (тарифами) на дату оголошення про проведення процедури закупівлі;

рівень скорочення споживання та/або витрат на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг, якого має бути досягнуто в результаті здійснення енергосервісу, за кожний рік дії енергосервісного договору;

строк дії енергосервісного договору;

порядок оплати енергосервісу за рахунок скорочення споживання та/або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами) за відсутності таких заходів, як передбачено частиною п'ятою статті 5 цього Закону з енергомодернізації;

обов'язок сторін договору забезпечувати під час виконання енергосервісного договору узгоджені сторонами та/або визначені законодавством режими та умови використання паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг (включаючи повітряно-тепловий режим, штучне освітлення, інші характеристики, що відповідають вимогам у сфері організації праці, утримання будинків, будівель, споруд);

відповідальність за невиконання, неналежне виконання зобов'язань за енергосервісним договором;

умови та порядок розірвання енергосервісного договору і наслідки такого розірвання, включаючи відшкодування збитків, компенсації та/або інші виплати сторонами енергосервісного договору;

порядок переходу до замовника права власності на майно, що було утворено (встановлено) йому за енергосервісним договором;

порядок коригування визначення та розрахунку результату здійснення енергосервісу в разі виникнення протягом дії енергосервісного договору змін у конструкції або площі, порядку або режиму роботи об'єкта, щодо якого здійснюється енергосервіс, тощо;

порядок та методи вимірювання (розрахунку) і перевірки фактичного рівня скорочення споживання та/або витрат замовника на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг внаслідок здійснення енергосервісу порівняно із споживанням та/або витратами, які були б здійснені за відсутності енергосервісу.

Щорічні платежі виконавцеві енергосервісу за енергосервісним договором мають становити не менше 80 відсотків та не більше 90 відсотків суми щорічного скорочення витрат замовника. Оплата за енергосервісним договором здійснюється виключно в грошовій формі. **Строк дії енергосервісного договору не може перевищувати 10**

років.

Місцевий фінансовий орган погоджує або відмовляє в погодженні відповідних істотних умов енергосервісного договору в строк, що не перевищує трьох робочих днів з дати отримання відповідних пропозицій.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, відповідна місцева рада затверджують або відмовляють у затвердженні відповідних істотних умов енергосервісного договору та надають відповідному розпорядникові бюджетних коштів письмове повідомлення про затвердження або про вмотивовану відмову в строк, що не перевищує 10 робочих днів з дати отримання відповідних пропозицій.

Також Закон з енергомодернізації визначає випадки, коли замовник відмінює торги із закупівлі енергосервісу, а саме в разі:

відсутності подальшої потреби в закупівлі енергосервісу;

неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань державних закупівель;

виявлення факту змови учасників;

порушення порядку оприлюднення оголошення про проведення процедури закупівлі, акцепту, оголошення про результати процедури закупівлі, передбаченого Законом України «Про здійснення державних закупівель»;

якщо запропонована кожним учасником ціна енергосервісного договору перевищує 1 мільйон гривень та для участі в торгах подано менше двох пропозицій конкурсних торгів, а в разі здійснення закупівлі за рамковими угодами з кількома учасниками — менше трьох пропозицій;

відхилення всіх пропозицій конкурсних торгів згідно із Законом України «Про здійснення державних закупівель»;

якщо вартість предмета закупівлі перевищує 1 мільйон гривень та до оцінки допущено пропозиції менше ніж двох учасників.

В Україні налічується близько 98 тисяч бюджетних закладів. Рівень витрат на їх опалення у 2-3 рази перевищує відповідний рівень витрат на опалення бюджетних установ країн Європейського Союзу. Реальним виходом із цієї ситуації є залучення інвестицій та досвіду енергосервісних компаній до впровадження енергоефективних проектів.

Енергосервісна компанія реалізує енергоефективні проекти за власні кошти, які повертає із отриманої економії витрат на оплату спожитих паливно-енергетичних ресурсів та комунальних послуг протягом строку енергосервісного договору. Проте, до цього Закону з енергомодернізації в Україні були відсутні спеціальні положення щодо правових засад реалізації енергосервісних договорів, що не давало можливості залучати інвестиції в підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів. Тому актуальність і необхідність прийняття даного нормативно-правового акта не викликає сумнівів.